

ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

των Γ. Βλάχου

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Ο Βλάχος Γεώργιος γεννήθηκε στο Λαρίνιο Αιτωλίνιας το 1967. Τελειώνοντας το Δύκειο, πέτυχε στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων απ' όπου αποφοίτησε το 1987. Την περίοδο 1999-2000 παρακολούθησε το πρόγραμμα εξομοιώσεως του Π.Τ.Δ.Ε του πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Αποφοίτησε απ' το Διδασκαλείο Δ. Ε. του πανεπιστημίου Κρήτης το 2001 εκπονώντας διπλωματική εργασία με θέμα *Η συγκρότηση της περιβαλλοντικής συνειδήσης των μαθητών των δημοτικών σχολείων μέσα από το μάθημα των Φυσικών*. Το 2003 αποσπάστηκε ως εκπαιδευτικός στις σχολικές μονάδες Ν.

Αφρικής και υπηρέτησε στη Σχολή Saheti. Εκεί πραγματοποίησε σπουδές στο τμήμα Φιλολογίας του University of Johannesburg (Classical Culture) απ' όπου έλαβε το πτυχίο του το 2006. Παράλληλα πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές (Μάστερ) στην Έδρα Νεοελληνικών και Λατινικών Σπουδών του πανεπιστημίου του R.A.U με θέμα *Ο εθνοκεντρισμός στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέσα από το Α.Π.Σ και τα σχολικά εγχειρίδια*. Τη στιγμή αυτή εκπονεί διδακτορική μελέτη με θέμα *Η Επαγγελματική Σχολή Γεωργίου και Ελένης Κυριαζή στο Μεσολόγγι*. Έχει εκδόσει τη διπλωματική και τη μεταπτυχιακή του εργασίαν και έχει δημοσιεύσει άρθρα του. Λαμβάνει μέρος ως ακροατής, αλλά και ως εισηγητής σε συνέδρια και ημερίδες που αφορούν την εκπαίδευση. Έχει ασχοληθεί με τα κοινά ως Γ.Γραμματέας και ως μέλος του συλλόγου εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αγρινίου - Θέρμου, αλλά και ως δημοτικός σύμβουλος του δήμου Νεάπολης Αγρινίου. Από το 1991 εργάζεται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το τρέχον σχολικό έτος υπηρετεί στο Δημοτικό Σχολείο της Αχιλλοπούλειου Σχολής διδάσκοντας στην Α' τάξη. Είναι παντρεμένος με την Παπαγιώτα Παπαθανάση και πατέρας δύο παιδιών, 7 και 12 χρόνων.

Εισαγωγή

Το συγκεκριμένο άρθρο ασχολείται με τα προνόμια της εκκλησίας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και το ρόλο αυτής όσον αφορά τη διατήρηση της θρησκείας, της γλώσσας και της πολιτιστικής παράδοσης. Αρχικά θα εξεταστεί η βάση πάνω στην οποία στηρίζονταν οι σχέσεις εκκλησίας και οθωμανικής αυτοκρατορίας. Κατόπιν θα γίνει μια σύντομη αναδρομή στην παραχώρηση προνομίων στην εκκλησία. Τέλος θα αξιολογηθούν τα προνόμια που παραχωρήθηκαν στην εκκλησία και θα παρουσιαστεί ο τρόπος με τον οποίο η εκκλησία από την πλευρά της τα εκμεταλλεύτηκε και πρόσφερε στο υπόδουλο έθνος

I. Οι σχέσεις εκκλησίας και οθωμανικής αυτοκρατορίας

Σύμφωνα με τον Γ. Κορδάτο, οι διατάξεις που περιείχαν το «αμάν», δηλαδή το «δίκαιο της προστασίας», ήταν ιερές και συνεπώς υποχρεωτικές. Σύμφωνη με αυτό ο κόσμος ήταν χωρισμένος σε δύο ομάδες. Από τη μια μεριά ήταν οι λιποτοί (εκείνοι που δέχονταν τον Μωάμεθ ως ανώτατο πάνιο στη γη) και από την άλλη οι άπιστοι (οι μη μωάμεθινοι, οι γκιαούρηδες). Το Κοράνι ωστόσο επέτρεπε να συμβιούν μεμεθυνοί και αλλοδύνοι με την προϋπόθεση ότι οι άπιστοι δέχονταν θεληματικά να γίνουν ριγιάδες των μωάμεθινών, δηλαδή υποτικτικοί τους. Έτσι υπακούοντας σ' αυτό και πληρώνοντας κάποιους φόρους, οι Τούρκοι πασάδες και αγάδες όφειλαν να μην τους κακομεταχειρίζονται Γ. Κορδάτος, «Τα προνόμια του πατριαρχείου», σελ. 47. Με αυτή τη λογική εξήγηση γίνεται κατανοητό ότι ο κατακτητής δεν πρωτοτύπησε επιδιώκοντας σεβασμό προς τη θρησκεία των κατακτημένων, αλλά έδειξε συγκυριατικότητα

λαμβάνοντας υπόψη ότι η αξία της χριστιανικής και ιουδαϊκής θρησκείας είχε αναγνωριστεί από τους πρώτους αιώνες του μειαμεθανισμού. Είναι γεγονός ότι οι προφήτες των Ιουδαίων και ο Ιησούς ήταν πρόδρομοι του Μωάμεθ κατά το Κορύνιο *A.Απόρρης & K. Ερμανούλη «Προνόμια», σελ. 31*. Ενδιαφέρον αποτελεί το ζήτημα της συνύπαρξης της χριστιανικής εκκλησίας με την οθωμανική αυτοκρατορία, γιατί δεν παρουσιάστηκε για πρώτη φορά με την άλωση της Κωνσταντινούπολεως. Αρκετός αιώνες πριν και συγκεκριμένα από τα μέσα του 7ου αιώνα χριστιανικές περιοχές είχαν περιέλθει στην κυριαρχία των μουσουλμάνων και άλλων αραβικών ηγεμόνων. Ως πρώτος προνομιακός ορισμός υπέρ των χριστιανισμού θεωρείται αυτός που χορηγήθηκε από τον προφήτη Μωάμεθ το 627 στους μοναχούς του Σινά. Παρόλο που η γνησιότητα του νόμου αυτού αμφισβητείται, είναι βέβαιο ότι αργότερα στις αρχές του 10ου αι. υπήρχαν γραπτά προνόμια υπέρ των χριστιανών, σύμφωνη άλλωστε και με μαρτυρία του πατριάρχη

Νικολάου Μυστικού. Η ανοχή αυτή έναντι του χριστιανικού κόσμου συντέλεσε και στη διαμόρφωση του δίκαιου του «αμάν», συμφωνα με το οποίο παρέχονταν και η προστασία στους μη μουσουλμανικούς πληθυσμούς. Οι παλιότερες αναφορές στο δίκαιο αυτό ανάγονται την περίοδο 723-734 A. Απέργης & K. Εμμανουήλ «Προσόντα», σελ. 31.

Η παραχώρηση προνομίων συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια εξάπλωσης των Τούρκων. Έτσι μπορούμε να αναφέρουμε τα προνόμια στην Προύσα (1326), στην Νίκαια (1330), στην μονή Προδρόμου Μακεδονίας (1372) και στη Θεσσαλονίκη (1391). Γενικά γινόταν λόγος να μην έχουν κανένα φόβο ούτε για τη ζωή τους, αλλά ούτε και για τις εκκλησίες τους και τις περιουσίες τους. Σε περίπτωση όμως που αντισταθούν πεισματικά θα χαλάσουν τις εκκλησίες, θα ερημώσουν και θα αφανίσουν τα πάντα. A. Απέργης & K. Εμμανουήλ «Προσόντα», σελ. 32. Έτσι υπήρχε μακρά παράδοση από τη συμβίωση χριστιανών και μουσουλμάνων. Ωστόσο και οι δύο πλευρές στήριζαν θεωρητικά την συνύπαρξη τους στα ιερά τους κείμενα:

Ο μουσουλμανικός νόμος, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, προέβλεπε ανοχή στους λαούς της Βίβλου, στους Εβραίους δηλαδή και στους χριστιανούς με την προϋπόθεση ότι δεν πρόβλαν αντίσταση και πλήρωναν κανονικά τους φόρους τους.

Απ' την άλλη πλευρά οι χριστιανοί είχαν για αρχές τους την ευαγγελική ρήση «παρόδοτε τα του καισαρος τω καισαρι και τα του Θεού τω Θεό» καθώς και την αποστολική παραίνεση «πάσα ψυχή εξουσιαίς υπερεχούσαις υποτισσέσθω, ου γαρ εστίν εξουσία ει μη υπό Θεού...ώστε ο αντιτασσόμενος τη εξουσία τη του Θεού διαταγή ανθέστηκεν». X. Πατρινέλης, «Το πατριαρχείο και η θέση του», σελ. 94.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι κάθε αντίσταση θα είχε σκληρά αντίοινα σε βάρος των χριστιανικών πληθυσμών και της εκκλησίας, αλλά και θα ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία. Είναι όμως γεγονός ότι ούτε η ανοχή των μουσουλμάνων απέναντι στους χριστιανούς ούτε η παθητική στάση της εκκλησίας ήταν ικανά στοιχεία να εξασφαλίσουν την επιβίωση των υπόδουλων χριστιανικών πληθυσμών. Απόδειξη αυτού αποτελεί το γεγονός ότι τον 15^ο αιώνα ελάχιστα λείψαν χριστιανικών κοινωνήτων απόμειναν στους τόπους της αντολής που είχε γεννηθεί ο χριστιανισμός. X. Πατρινέλης, «Το πατριαρχείο και η θέση του», σελ. 95.

2. Ο ρόλος του Πατριαρχείου κατά την τουρκοκρατία

Οι ιστορικές μαρτυρίες αποδεικνύουν ότι το πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης ήταν στενά δεμένο τόσο με την πορεία του ελληνισμού όσο και με την πορεία και άλλων χριστιανικών κρατών της Ανατολικής Ευρώπης αλλά και ολόκληρης της Ανατολής. Ωστόσο, ο ρόλος του αυτός έγινε πιο σπουδαίος κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας, περίοδο κατά την οποία έπρεπε να επιβιώσει και να επιτελέσει το έργο του μέσα σε ιδιαίτερα δύσκολες πνευματικές και υλικές συνθήκες και κάτω από το βλέμμα ενός αλλοδρητικού και πνευματικά κατώτερου λαού, της οθωμανικής αυτοκρατορίας. X. Πατρινέλης, «Το πατριαρχείο και η θέση του», σελ. 92.

Όμως, η αναγνώριση του οικουμενικού πατριαρχή από την οθωμανική αυτοκρατορία ως μοναδικού γιέτη και εκπρόσωπου των ορθόδοξων χριστιανών μετρίασε ως ένα βαθμό τις υλικές και θυμικές απώλειες, αλλά είχε και ως αποτέλεσμα το πατριαρχείο να αναδειχτεί σε κύριο πνευματικό και διοικητικό κέντρο των υπόδουλων ορθόδοξων λαών της Ανατολής Αιγαίου.

O Mario Vitti αναφέρει χαρακτηριστικά όσον αφορά αυτό το θέμα ότι ο Μεμέθ ο Πορθητής αναγνώρισε όχι μόνο την πνευματική εξουσία του πατριαρχή, αλλά τον επώμισε και με κοσμική εξουσία, καθιστώντας τον έτσι υπέρτατο αρχηγό του ελληνικού ξένους, Mario Vitti, Αστροφύρια, σελ. 66. Ωστόσο, σε στιγμές που πάρα πολύ Έλληνες βρέθηκαν μπροστά στο δίλημμα να απαρνηθούν τη θρησκεία τους και να τεθούν υπό την προστασία του κατακτητή, το πατριαρχείο παρέμεινε ακλόνητο και ο μοναδικός θεσμός που απέβλεπε στη διάσωση της εθνικής ακεραιότητας των ορθόδοξων Έλληνων. Έτσι οι Έλληνες, σύμφωνα με τον Α. Βακαλόπουλο, ζουσαν συσπειρωμένοι γύρω από το πατριαρχείο, αναπολάντας τα ερείπια του παλιού μεγαλείου

τους Α. Βακαλόπουλος, *Ιστορία των νέων ελληνισμού*, σελ. 288.. Είναι γεγονός ότι οι πατριάρχες υπερασπίζονταν την ακεραιότητα χωρίς να ενδιδούν σε αποφασιστικές παραχωρήσεις απέναντι σε ξένες δυνάμεις. *Αντ. Λαζαρίδης*, σελ. 66. Κάτω από αυτές τις συνθήκες η εκκλησία κατά τους πρώτους αιώνες της τουρκοκρατίας ήταν ο κύριος πνευματικός ταγός του ελληνισμού. Έτσι η *Ιστορία του πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως*, αλλά και της εκκλησίας γενικότερα αποτελεί πολύ σημαντικό και σπουδαίο τμήμα της ελληνικής ιστορίας, αλλά και της ιστορίας των λαών που βρέθηκαν κάτω από την πνευματική του καθοδήγηση και επιρροής. *Πατρινέλης*, «Το πατριαρχεῖο και η θάση του», σελ. 92..

Ο ρόλος αυτός του πατριαρχείου, αλλά της εκκλησίας γενικότερα επικρατήσε σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας. Ωστόσο, χρονικά θεμελιώθηκε αμέσως μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης όταν ο σουλτάνος Μεχμέτ Β' ο Πορθητής αποφάσισε να ανασυστήσει το οικουμενικό πατριαρχεῖο. Μέσα από αυτή την ανασύσταση αναγνώρισε προνόμια στην εκκλησία και επέλεξε ως πατριάρχη τον Γεννάδιο Σχολάριο. Αντόθι.

3. Η ανάμειξη του Μωάμεθ στην εκλογή πατριάρχη μετά την άλωση

Χαρακτηριστικό των διαθέσεων του Μωάμεθ έναντι της χριστιανικής Θρησκείας ήταν ότι, αμέσως μετά την κατάληψη της ΠΟΑΗΣ τακτοποίησε το κενό του πατριαρχικού θρόνου, ο οποίος παρέμεινε κενός από το 1450 έως 1451.

Δ. Απέργης & Κ. Εμμανουήλ, «Προτόμα», σελ. 32. Την εποχή εκείνη οι χριστιανοί ούτι μόνο της Πόλης, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδος ήταν χωρισμένοι σε δύο ομάδες. Στους ενωτικούς και στους ανθενεοτικούς. Ο σουλτάνος προσπαθώντας να εκμεταλλευτεί το θρησκευτικό δίχυσμο, πήρε με το μέρος του τους ανθενεοτικούς ούτι μόνο της Πόλης, αλλά και ολόκληρης της Βαλκανικής. *Κ. Παπαρηγόπουλος*, «Εκκλησία», σελ. 46, *Γ. Καρδάτος*, «Τα προνόμια του πατριαρχείου», σελ. 45-46..

Μέσα στο πλαίσιο αυτό έγινε η εκλογή του πρώτου πατριάρχη, μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης, του Γενναδίου, ο οποίος ήταν μορφωμένος και είχε αγονιστεί εναντίον της ένωσης των δύο Εκκλησιών. *Β. Σφυρίδης*, *Ιστορία*, σελ. III. *Α. Ακτόπτης* κ. ά., *Ιστορία*, 27.

Σύμφενα με μαρτυρίες αυτοί που εισήγηθηκαν στο σουλτάνο την ανασύσταση του πατριαρχείου ήταν οι Έλληνες «άρχοντες» και συνεργάτες του σουλτάνου, Θωμάς Καταβόληνδος και Δημήτριος Απόκωνος ο Κυρίτζης. Αυτοί ήταν που επέδειξαν τον Γεννάδιο, ο οποίος ήταν και αιχμάλωτος, ως το καταλληλότερο πρόσωπο να αναλαμβεί το θρόνο του πατριαρχείου. Ο Γεννάδιος ανέλαβε τα πατριαρχικά του καθήκοντα στις 6 Ιανουαρίου του 1454. *Χ. Πατρινέλης*, «Το πατριαρχεῖο και η θάση του», σελ. 93-94. *Δ. Απέργης & Κ. Εμμανουήλ*, «Προτόμα», σελ. 33.

Souvenir de Salonique
Photo: Jean Léonard - Photographe
Copie tirée d'un tableau de Georges-Antoine Lucas

Η εκκλησία των Αγίων Πατελεμώνα Θεοσπαλονίσης επί Τουρκοκρατίας Yacub Pasha Mosque

Ο Γ. Κορδάτος αναφέρει ότι με τις ίδιες τιμές που υποδεχόταν τον Πατριάρχη οι βυζαντινοί αυτοκράτορες, υποδέχτηκε στο παλάτι και ο Μωάμεθ τον Γεννάδιο. Επίσης ο ίδιος αναφέρει ότι ο Γεννάδιος υπήρξε δάτκυλος ελληνικής γλώσσας για τον Μωάμεθ. *Γ. Κορδάτος*, «Τα προνόμια του πατριαρχείου», σελ. 46.

4. Η αρχή παραχωρησης προνομίων στην εκκλησία

Μετά την Άλωση αυτοί που είχαν σωθεί από τη σφραγίδα και την αιχμαλωσία είχαν βρει κιτταρύγιο στη Θράκη, τα νησιά του Αιγαίου αλλά και στην Κρήτη. Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση ο Μωάμεθ Β' κάλεσε αυτούς που είχαν φύγει να επιστρέψουν βεβαιώνοντας τους ότι θα ξησουν απορλείς. *Β. Σφυρίδης*, *Ιστορία*, σελ. III, *Δ. Απέργης & Κ. Εμμανουήλ*, «Προτόμα», σελ. 29.

Επιστέγασμα των μέτρων του Μωάμεθ Β' υπήρξε η αποκατάσταση της εκκλησιαστικής διοίκησης και του πατριαρχείου. Στις πρώτες του ενέργειες μετά την κατάλυση της βυζαντινής αυτοκρατορίας, ήταν η επιδιωξή του να ρυθμίσει τις σχέσεις του με το πατριαρχεῖο, αλλά και με

τους χριστιανούς υπηκόους, δεδομένου ότι αυτοί αποτελούσαν το μεγαλύτερο τμήμα των υπηκόων του. *Δ. Απέρης & Κ. Εμμανουήλ*, «Προτόμα», σελ. 30. Έτσι η αναπόσταση του οικουμενικού πατριαρχείου από τον Μωάμεθ Β' συνδέεται και την ενέργειά του για ανασυνοικισμό της Κωνσταντινούπολης. Ωστόσο, για να προσέλκυσει χριστιανούς αργόντους και λογίους από όλη την Ελλάδα τους οποίους σκόπευε να τους χρησιμοποιήσει και στον κρατικό μηχανισμό, το Δεκέμβρι του 1453 εξέδωσε προκήρυξη γραμμένη στα ελληνικά μέσα από την οποία έδινε υπόσχεση ότι δεν θα πάθουν τίποτε και θα μπορούν να ζουν ήσυχοι, γι' αυτό έδωσε εντολή να μην τους πειράξει κανείς. Χαρακτηριστικά, μεταξύ των άλλων αναφέρει: «...Εἰς τούτο γυρεύεται ορισμός της αθεντίας μου εἰς τούτο στέλνο σας το αυτὸν μου ορισμόν, καὶ ομνέγο εἰς τὸν μέγαν μας προφήτην τὸν Μουάμεθ τὸν πιστεύομεν ἡμεῖς οἱ Μουσουλμάνοι...ότι από τα πράγματα σας και από τη παιδιά σας και από τα κεφάλια σας και από τὰ πάσα σας, πράγμα τίποτας να μήνε σας εγκίσω...». *Κ. Παπαρρηπόπουλος*, «Εκκλησία», σελ. 45, *Γ. Κορδάτος*, «Τα προνόμια του πατριαρχείου», σελ. 43 *Δ. Απέρης & Κ. Εμμανουήλ*, «Προτόμα», σελ. 34.

Είναι γεγονός ότι ο Μωάμεθ ακολούθησε πολιτική συνδιαλλαχτική απέναντι στους χριστιανούς και στους αλλόφυλους εμφαμάζοντας τις σχετικές δικτύασις που περιείχε το Κοράνιο και προσπάθησε να κάνει τους χριστιανούς να τον συμπιθήσουν. *Γ. Κορδάτος*, «Τα προνόμια του πατριαρχείου», σελ. 45-46, *Β. Κρεμμιδάς*, *Ιστορία*, σελ. 145.

5. Τα προνόμια

Η επικύρωση εκλογής του Γεναδίου στον Πατριαρχικό Θρόνο, επισφραγίζεται με την παραχώρηση των καθιερωμένων ήδη από τους Βυζαντινούς αυτοκράτορες, προνομίων αλλά και επί πρόσθετων. *Β. Σφυρόπερας*, *Ιστορία*, σελ. 111. Η παραχώρηση των προνομίων σίναι πολύ σημαντικό στοιχείο και αποτέλεσε τη νομική βάση της ύπαρξης του πατριαρχείου, αλλά και το πλαίσιο της δικαιοδοσίας και των ευθυνών του απέναντι στην Πόλη. Ωστόσο, είναι ιδιάτερη δύσκολο να καθοριστεί με ακρίβεια το περιεχόμενο των προνομίων που παραχωρήθηκαν. Διαφετιστικό είναι ένα απόσπασμα από το *Μεγάλο Χρονικό* του Φραντζή, στο οποίο αναφέρεται: «έδοκε δε ο Μεχμέτ προστάγματα εγγράφως τῷ πατριάρχῃ μετ' εξουσίας βασιλικῆς υπογεγραμμένης κατοθέν, ἵνα μηδεὶς αυτὸν ενοχλήσῃ ἡ αντιτείνῃ, αλλά είναι αυτὸν ανιτήτον καὶ αφορολόγητον καὶ αδιάσπειστον τε από παντός εναντίου, καὶ τέλους καὶ δόσεως ελεύθερος ἔστηται αυτὸς καὶ οι μετ' αυτὸν πατριάρχαι εἰς τὸν αἰώνα, ομοίως καὶ πάντες οι υποτεταγμένοι αυτῷ αρχιερεῖς». *Κ. Παπαρρηπόπουλος*, «Εκκλησία», σελ. 46, *Χ. Πατρινέλης*, «Το πατριαρχεῖο καὶ η θάση του», σελ. 93, *Γ. Κορδάτος*, «Τα προνόμια του πατριαρχείου», σελ. 46.

Ο ίδιος ο Γενάδιος επιβεβαιώνει τούτο σε

επιστολή του το 1464.

Στο βεράτιο, με το οποίο παραχωρήθηκαν τα προνόμια στον πατριάρχη, αναφέρεται ότι θα είναι ασφαλεῖς οι εκκλησίες και δεν θα μεταβληθούν σε τζαμιά. Ήμι μπορούν να εκτελούν τους γάμους και τους ενταφιασμούς και όλες τους τις χριστιανικές συνήθειες ελεύθερα και να γιορτάζουν το Πάσχα τρεις μέρες με όλες τους τις τελετές.

Αν λάβουμε υπόψη διατάξεις μεταγενέστερων βερατίων, παρατηρούμε ότι τα προνόμια πατριαρχών και μητροπολιτών διευρύνονται. Χαρακτηριστικό είναι το βεράτιο του 1649 προς τον Μητροπολίτη Βέρονας και Νίουσας Ιωακείμ, με το οποίο εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων του, του δίνεται το δικαίωμα να διορίζει και να πάνε ιερείς χωρίς να μπορεί κάποιος άλλος να επέμβει στο έργο του. Ακόμη σε περίπτωση θανάτου ιερέως ή μοναχού δίκαιοι γίνονται να παραλάβει την περιουσία του και αφαιρεί το δικαίωμα αυτό από τους απογραφείς των κληρονομικών περιουσιών και το δημόσιο. Τέλος, θα μπορεί να εξουσιάζει τα αφιερωμένα στην εκκλησία κτήματα, χωρίς την επέμβαση κάποιου τρίτου. *Δ. Απέρης & Κ. Εμμανουήλ*, «Προτόμα», σελ. 34.

Παρατηρείται ότι έτσι το πατριαρχείο αναγνωρίζεται και προστατεύεται ως θρησκευτικό κέντρο των Ελλήνων. Επίσης γύρω από το πατριαρχείο συγκεντρώθηκε, σύμφωνα με τον Β. Κρεμμιδάς ότι είχε απομείνει από τη Βυζαντινή αυτοκρατορία. Ακόμη κοντά στο πατριαρχείο συσπειρώθηκαν και τα ανότερα κοινωνικά στρώματα τα οποία ξαναπλούτισαν από την εκμετάλλευση ανώτερων λαϊκών αξιωμάτων του πατριαρχείου και από τη διεξαγωγή του εμπορίου. Από αυτό τον κύκλο προήλθαν οι Φαναριώτες.

Β. Κρεμμιδάς, *Ιστορία*, σελ. 145.

Συνδυάζοντας παράλληλα και πληροφορίες άλλων πηγών, αλλά και παρακολουθώντας την τακτική της οθωμανικής αυτοκρατορίας στο θέμα αυτό, μπορούμε να συμπεράνουμε Χ. Πατρινέλης, «Το πατριαρχείο καὶ η θάση του», σελ. 93 ότι τα προνόμια διατυπώθηκαν και δόθηκαν γραπτώς στον Γενάδιο υπό μορφή «βερατίου» (κυρωτικό έγγραφο, *Berat*). Είκοσι χρόνια αργότερα ο ίδιος σουλτάνος Μεχμέτ Β' χορήγησε ανάλογο βεράτιο σε επισκόπο του Αγίου Ορούς. Ωστόσο, η πρώτη ρητή αναφορά πατριαρχικού βερατίου ανύγεται στο 1521, όταν πατριάρχης ήταν ο Θεόδηληπός Α', ενώ το πιλιότερο που διασώθηκε ήταν αυτό που δόθηκε το 1662 στον τότε πατριάρχη Διονύσιο Γ'.

Τα προνόμια που παραχωρούνται μπορούμε να τα χωρίσουμε σε δύο κατηγορίες. Από τη μια μεριά ήταν τα ειδικά, τα οποία αναφέρονταν στο πρόσωπο και τις αρμοδιότητες του οικουμενικού πατριαρχή και από την άλλη τα γενικά τα οποία αφορούσαν ολόκληρη την εκκλησία.

Συνεχίζεται

ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

Τον εκπαιδευτικό Λάμπρου Μπενοβία

Έχει η φιλοσοφία της παροικίας μας πολλά σημεία αναφοράς. Και από κάθε σημείο που θεωρείται κεντρικό, η ολότητα της κοινωνίας μας φαίνεται διαφορετική. Πάντως, η ιστορία δεν μας ιστορέωσε. Και ευτυχώς. Μάλλον μας διαμόρφωσε και ερμήνευσε τον καθένα μας από μέσα της. Μας έμαθε να μην λέμε τα ίδια και να μην γνώμαστε κακοί όταν κάποτε πρέπει να χορεύεται η δύναμη να τα λέμε. Και να τα λέμε από την ίσια... Εδώ, σ' αυτόν τον τόπο, είδαμε πότε και πόσο μπορούμε στη ζωή μας να καταλαβαίνουμε πάντα όποις θέλουμε αλλά και να ενεργούμε όπως καταλαβαίνουμε. Εδώ, δοκιμάζαμε τα όρια των ενεργειών μας και τις δυνατότητες της αυτοχής μας. Κάποτε εδώ σε κατακόρυφη έξαρση, βγάλαμε το είναι μας πραγματοποιώντας τα αδιανόητα. Εδώ και μόνο εδώ φαίνεται ότι κερδήθηκαν ορισμένα πράγματα... Έστω και με λάθη δικά μας δεν πάει να πούμε ότι δεν κάναμε ένα βήμα μπρος. Γι' αυτό λοιπόν γιατί μερικοί ζητάμε να κρίνουμε τα χειρότερά μας και όχι τα καλύτερά μας.

«ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΑ ΑΙΓΥΠΤΙΩΤΙΚΑ ΑΓΑΠΗΜΑΤΑ»

ΧΩΡΙΑΤΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ

Το «Νταμανχούρ» είναι άλλο πράμα
σαν θέση και σαν εξοχή
θυμίζει τύπους σ' ένα δράμα
στην ανεπίστρεπτη εποχή.

Στο «Νταμανχούρ» μορφές μεγάλες
έναν καιρό και μια φορά
με τραίνο πέρασα τις προάλλες
κι έλειπε μια παλιά χαρά.

Κι εδώ μεγάλωσαν τα πάντα
μέσα σε χέρια ελληνικά
μέσα σε πράξεις και συμβάντα
σε άλλα χρόνια λογικά.

ΑΙΓΥΠΤΙΩΤΙΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ
Προς «Μπένχα» και «Τάντα»
σε κάτι στενά
τα σπίτια μας πάντα
προσμένουν κενά.

Πέρα ως πέρα η μνήμη
ρημαγμένη οδός
κι έχει παραμείνει
ο ορυμαγδός.

Αχ απ' εδώ πέρα
πέρασαν χλωμά
όνειρα μια μέρα
πέθαναν ωμά.

ΡΙΞΝΑΝ ΤΑ ΚΕΦΑΛΙΑ ΚΑΤΩ ΣΕ ΑΝΟΙΧΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΛΑΚΚΟ

(1920-22)
Παιρνουν κόσμο για να σφάξουν
γύρω στα μεσάνυχτα
παν να τους κατασπαράσουν
με μάτια μισάνοιχτα.

Γέμισε πολλά κεφάλια
μέγας λάκκος και βαθύς
ποιος ξανά δε τέτοια χάλια
και ποιος μένει απαθής.

Κι οι σφαγείς που δεν πονάνε
όσους κομματιάζονται
έξαλλοι γλεντοκοπάνε
και σφιχταγκαλιάζονται.

ΣΕ ΑΘΛΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΟΙΚΤΡΗΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ (1920-22)
Των πολέμων μαύρα πλοία
Γαλλικά και Αγγλικά
περιμέναν σε τοπία
που δεν είναι Αγγελικά.

Σταματούσαν λιγάκι
και μας 'ριχναν προβολείς
θέλαμε να πούμε κάτι
μα και τι να πει κανείς.

Στέκονταν λες κι είναι τάφοι
πλοία απέναντι από μας
λες και η μοίρα μας το γράφει
να μας θάβουν προς δυσμάς.

Από το ημερολόγιο της Μεγάλης Ελλάδος

Γ. Δροσίνης 1924

(Το άρθρο αυτό αποτελεί το πρώτον μέρος μιας ανεκδότου μελέτης περί των αισθήματος της φύσεως εις τα Δημοτικά Τραγούδια μας:
εις το δεύτερον μέρος περιλαμβάνονται τα δένδρα, τα άνθη και οι καρποί και εις το τρίτον τα βουνά,
τα ποτάμια, η θάλασσα και τα ουράνια φαινόμενα.)

Β' ΜΕΡΟΣ ΖΩΑ ΚΑΙ ΠΟΥΛΙΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΑΣ

Ο Ζήδρος ο κλέφτης τους εχθρούς του τους Αρβανίτες με σκυλιά τους παρομοιάζει:

*Που θα το μάθουν τα σκυλιά να παν στην Άλμασσόνα,
να μου χαλάσουν τα χωριά τα έρμα βελαέτια.*

*Κι ο Διάκος άφοβος ως τη στερνή του ώρα κράζει:
Σκυλιά, κι αν με σουβλίσετε, ένας γραικός εχάθη!*

Την πυραγνώριση και την αχαριστία του ανθρώπου αναπληρώνει μόνον σε κάποιο τραγούδι ο εχθρός του σκύλου ο λύκος. Ανιστορέοντας τα κακά που έπαθε, όταν θέλησε ν' αρπάξει ένα αρνί από το κοπύδι του αποκοιμισμένου βοσκού, κάνει άθελα το καλύτερο εγκέμιο του πιστού ζώου:

*Αποκοιμήθη ο πιστικός ψηλά σ' ένα λιθάρι
και χάνει χόλια πρόβατα και δύο χριλάδες γύδια
και πήρε μια ριμόστρατα, πήρε ένα ριμοκάπι,
γερόλυκο απαντήσε, στέκει και τον ρωτάει:
Λύκο, μην είδες πρόβατα, λύκο μην είδες γίδια;*

Μηγάρης μ' είχες πιστικό να σου φυλάω τα γέδια;

Εκεί στο πέρα το βουνό, στο πέρα και στο δώδεκα,

στο πέρα βόσκουν πρόβατα, στο δώδεκα βόσκουν γέδια.

Πήγα κ' εγώ τα φάω αρνί, και τριφέρο κατσίκι

*με παιρνει η σκύλα η κολοβή και το σκυλί το ζαβό,
μωρό πακισταν τα δύο πλευρά και την τρανή κοκκάλα.*

Τον βοδιέν μόνον την ακατάβλητη αγαθότητα και υπομονή και τίποτε άλλο από τα τόσα χαρίσματά
τους δε θυμήθηκε ο λαϊκός τραγουδιστής στο Θεοκριτικό αυτό ειδύλλιο!

Πίσω μπροστά τ' Άη Δημητριού, στο έμπα του χειμώνος, που πάρνει ο νιός τα βόδια του και πάει
στο χωράφι. Κ' η κόρη που τον αγαπά παίρνει φωρί και πάει στη ράχη βγήκε κ' έκατσε και του

Γιώργου μιλάει:

Έλα! Καλέ μ' να φας φωρί, έλα να γιορτάσους.

Επεσ' ο νιός στο φάγομα κ' η κόρη στα παιγνίδια.

Εμεναν τα βοΐδακια τους ολομερίς ζευγένα

γηρίζει το Μαντρόματο και λέει τον Καλούδη:

Αγνάνι αφέντης πουλερά, για τα μασέ ζεζέψη;

Εσένα πρέπει, αφέντη μου, το άξιο το ζευγάρι,

το άξιο, το περήφανο και το στεφανωμένο.

Κι όμως η απόκτηση ενός καλού ζευγαρίου βοδιών είναι η καλύτερη ευχή για τον νοικοκύρη στα
κάλαντα της Πρωτοχρονιάς:

Εσένα πρέπει, αφέντη μου, το άξιο το ζευγάρι,

το άξιο, το περήφανο και το στεφανωμένο.

Τα κοπάδια των γιδοπροβάτων, προορισμένα να δώσουν το μιλλί και το κρέας τους, δεν είναι τίποτε
άλλο μ' ένα όνομα πιρά σφαγή τάχτα. Ο βοσκός λογαριάζει πόσα έχει και τι θα κερδίσει απ' αυτά. Η
ομιλία των δύο Κρητικών συμπειθέρων βοσκών με την απλότητά της μας δίνει μια άφταστη χαριτωμένη
εικόνια:

Πες μου τα ζας, συμπέθερε, ποσά ναι τα σφαγτά σου;

Τυτα ρωτάς συμπέθερε, ποσά ναι τα σφαγτά μου;

*Εψές ταχιά τα μετρήσα εις το βουνό επάνω
και παρά τρία πρόβατα ήσαν εννιά χιλιάδες.*

Πες δα και αυ, συμπέθερε, ποσά ναι τα δικά σου;

*Έχω κ' εγώ καριόματα στον κόδυο να τα λέω
εψές αργά τα μετρήσα εις το βουνό επάνω*

δέκα χιλιάδες ήσαν με δίχως τους μπροστά στάροντας.

Μπροστά στάροι λέγονται πολύ παραστατικά τα κριάρια, που πάντα μπροστάνει ο οδηγούν το κοπάδι.
Για την απονιά όμως αυτή του βοσκού, που δεν τα λογαριάζει σαν τίποτε άλλο τα ζένια του, παρά σαν
άνυχη πράματα για να τον πλουτίζουν, έχουν κάποτε κ' εκείνην εν' απόκριψη παραπονούνται και κάποιο
αρνί το ξεστομίζει την ύστερη ώρα, που ψυχομαχήσαν ο άρρωστος βοσκός τους:

*Κλαίν' τον τ' αρνιά τον, κλαίν' τοντο, κλαίν' τον και τα μεγάλα κ' ένα τον αρνί μαντρόματο μοιριολογά και
λέει:*

Λσ' τοντο κι ας ψυχομαχά, ας τοντο κι ας ποθάνη,

γιατί έσφαξε τη μάνα μου και οιλά μου τα αδέλφια,

κ' ερίνα φερθήσει με, σημά για να με σφάξει.

Σπάνια είναι η αγάπη προς ένα ζευγοριστά χιιδεμένο αρνί του κοπαδιού από κανένα βοσκόπουλο ή
από καμιά βοσκοπούλη (σαν τη Βοσκούλη του Σολεμού). Μια τέτοια αγάπη μαρτυρά το γνωστό
τριγύριδι της αρπαγής του λαγιαρνιού:

Μπήκαν κλέφτες στο μαγτρί,

κλέφανε το λαγιαρνί,

πού ζε το χρυσό μαλλί,

τ' ασημένιο κέρατο.

Δε βρίσκεται τίποτε πιο ποιητικό στα αρνιά ποιμενικά τριγυρίδια της Κρήτης από το πάλεμα, που
κάνει κουδουνίζοντας ένα κουδούνι του κοπαδιού, με τις μαδάρες- τα ψηλώματα- και με τα βουνά, για
ν' ασφαλίσει αρκετή τροφή και να χορτάσουν τα ζώα του κοπαδιού:

Ένα κουδούνι αργολαίλι πέρα στοί πέρα ρίζες

με τοί μαδάρις μάζεται, με τα βουνά μαλάνει

και με τα γαμολάγκαδα έχει κακιά κι αμάργη.

Μαδάρες, βγάλετε κλαδιά, και σας λαγκάδια, χόρτα,

να τρων οι αίγες τα κλαδιά και τα εσάν τα χόρτα,

Πάρε τα βγάλω τα κλαδιά; Το χιόνι δε μ' αφίγει.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΜΕ...

Σε επέκταση και αναδιοργάνωση επί τα βέλτιστα πάντοτε, της στήλης παροικιακά και άλλα επίκαιρα του τοπικού τόπου, ο Κάδρος -εγκανιάζει- σχολιάζει την επικαιρότητα σε πρώτη φάση και δέχεται αντίστοιχα απαντήσεις από τους πάροικους.

2-09-07

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΟ ΚΑΙΡΟ ΣΕ ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ

Μήνυμα που δυστυχώς ακούγεται επιναλαμβανόμενο εδώ και πενταετίες, δίχως όμως ουσιώδη προσφορά στο διαρκώς αφομοωμένο και συρρικνωμένο πληθυσμό της ελληνικής παροικίας στην Αίγυπτο. Καλό θα ήταν να είμεθα ρεαλιστές και να λέμε τα πράγματα με το όνομα τους.

ΕΝΑΣ ΔΙΚΟΣ ΜΑΣ ΑΝΩΡΩΠΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ
Συμφέρον της Παροικίας είναι η Μη Κομματικοποίησή της.

10-09-07

ΠΑΝ. ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ο ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ ΠΟΥ ΕΦΕΡΕ ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΧΩΡΕΣ.
Αποχώρει και αυτό είναι θλίψη για την Παροικία.

ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΑΕ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΑΜΒΑΚΗΣ

Από τον Στ. Ταμβάκη τον οποίον στηρίζουμε περιμένουμε περισσότερη δραστηριότητα για τον Ελληνισμό της διασποράς. Να ανοίξουν μερικά Ελληνικά Σχολεία με πλήρη λειτουργία. Τα Σαββατοκυριακά δεν είναι λύση. Εάν συνεχίσει έτσι όπως είναι, σε λίγα χρόνια η διασπορά θα είναι ιστορία.

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ ΜΕ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΕΝΤΕΚΑ ΝΕΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ.

Καλά όλα αυτά. Εκείνο όμως που προέρχεται είναι να μπορεί να εξυπηρετηθεί ο πελάτης που δε γνωρίζει αραβικά ή αγγλικά... Νομίζω ότι οι Έλληνες υπάλληλοι θα πρέπει να προτιμηθούν με τις αναλογίες πάντοτε του προσωπικού. Επίσης κα το πιο βασικό: εάν δεν υπάρχει ON LINE «το δώρο είναι άδωρον».

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΑΜΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΠΕΤΡΟΥ Ζ'

Από τον Μακαριστό Πέτρο σχεδιάστηκε η επάνδρωση του Ελληνικού σχολείου στην Αίγυπτο, με την Αλεξάνδρεια πρώτη στη λίστα σε επίπεδο Γυμνασίου- Λυκείου. Δεν πρόλαβε. Ευτυχώς συνεχιστές υπάρχουν και σύντομα το όραμα θα τύρει σάρκα και οστά. Έτσι θα ξεκινήσει η Αναγέννηση της παροικίας.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΤΩΝ ΗΥΔΡΟΠΑΗΚΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ.

Πληροφορηθήκαμε την ενοικίαση της Μελαχρονείου στην Ηλιούπολη. Ελπίζαμε να το πάρουμε εμείς, αλλά δυστυχώς δεν επιρκούν αυτά που χρειάζονται.

25-09-07

ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ Ο ΣΤΕΦ. ΤΑΜΒΑΚΗΣ

Η Αλεξανδρεία απειλείται με τον αφανισμό των σχολείων της. Στην επάνδρωση που οραματίζομεθα είναι ΠΡΩΤΗ στη λίστα. Ο κ. Ταμβάκης ας βάλει ένα χεράκι. (τηλ. 6934350262).

08-10-07

Ε.Ν.Ο.Κ. ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ-ΣΕ ΤΑΡΑΓΜΕΝΑ ΝΕΡΑ Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΩΣΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΕΝΟΚ

Θλίψη ομολογουμένων προκαλεί το θέμα του ΕΝΟΚ. Εδώ και αρκετό χρόνο προσπαθεί να επιβιώσει κι εμείς του έχουμε κάνει τον βίο αβίωτο. Πότε επιτέλους θα καταλάβουμε ότι δεν έχουμε πλέον την πολυτέλεια για τέτοιους είδους αντιμετώπιση των προβλημάτων μας;..

I. A. ΖΕΠΠΙΟΣ: Ο ΝΕΟΣ ΕΛΑΗΝΑΣ ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ ΣΤΟ Ν.Φ.

Καλωσορίζουμε τον νέο μας Πρέσβη, του ευχόμεθα καλή δύναμη.

15-10-07

Η ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΑΕΙΟΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Το εγχείρημα είναι πιλοτικό. Καλό θα ήταν να περιμένουμε για τα πρώτα αποτελέσματα. Στο ολοήμερο θα επανέλθουμε εν καιρῷ.

ΑΙΧΜΗ ΔΟΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΑΗΣ Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ Β'

Χαιρόμεθα και θαυμάζουμε το έργο του Μακαριωτάτου. ΤΟΝ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ όμως να φροντίσει και για θέσει στο πρόγραμμά του, την εξισορρόπηση της ιεραποστολής με την Αναγέννηση των σχολείων μας, με τελικό επίτευγμα την ΕΠΑΝΔΡΩΣΗ των, την οποία έχουμε ξεκινήσει εδώ και αρκετά χρόνια.

28-10-07

ΝΕΟΣ ΠΡΟΕΑΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΔΗΜΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΗΣ Ν.Δ. ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ

Με όλο το σεβυσμό και την αγάπη μας προς τον κ. Ν. Τσιαρτσιώνη, στη θέση αυτή δεν θα ταίριαζε ένας απόδημος Έλληνας, νοσταλγός και μετανάστης ομογενής που δεκατίες ολόκληρες κουβαλάει μια Ελλάδα μέσα του; Ευτυχώς, κάλλιο αργύ παρά ποτέ, ο νέος νόμος θα σώσει την κατάσταση.

19-11-07

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΔΗΜΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

Ο απόδημος ελληνισμός, εκπροσωπεί μια Δεύτερη Ελλάδα, ένα ολόκληρο ελληνικό κρύτος που όμως αντί της «Βουλής», των «Βουλευτών», των «Υπουργείων», έχει 5 ανθρώπους που λέγονται Σ.Α.Ε. για να προσφέρουν ΥΠΗΡΕΣΙΑ. Έλεος.

26-11-07

ΝΤΟΡΑ ΜΙΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΟΙΚΙΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΝΑ ΠΑΙΖΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

Δύσκολο να αντιληφθεί κανείς πως ένα πλοίο που βυθίζεται μπορεί να προσφέρει βοήθεια στους ναυαγούς ενός άλλου πλοίου; Ο σχολιασμός φαίνεται απωπόδιος και πικρόχολος. Την πραγματικότητα όμως, ουδείς ποτέ αμφισβήτησε, διότι, είναι η πικρή αλήθεια που, όσο πιο θλιβερή φαίνεται στα μάτια των ξενιτεμένων παροίκων, τόσο περισσότερη δύναμη δίνει στις προσδοκίες των, για καλύτερες μέρες.

ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΤΑΙ Ο ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ ΠΡΟΕΑΡΟΣ Χ. ΜΟΥΜΠΑΡΑΚ

Ευχάριστη και καλοδεχούμενη η κίνηση του Προέδρου. Ελπίζουμε και περιμένουμε κάποια αχτίδα φωτός μέσα στο τούνελ που ο απλός Έλληνας μετανάστης, που έχει την Αίγυπτο δεύτερη πατρίδα, βαδίζει.